

Υπόθεση C-18/20**Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου****Ημερομηνία καταθέσεως:**

16 Ιανουαρίου 2020

Αιτούν δικαστήριο:

Verwaltungsgerichtshof (Αυστρία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

18 Δεκεμβρίου 2019

Αναιρεσείων:

XY

Αναιρεσίβλητη:

Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Δικαίωμα ασύλου – Νέα στοιχεία ή πορίσματα – Περιεχόμενο – Επανάληψη της διαδικασίας – Πλημμελής μεταφορά της οδηγίας

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Ερμηνεία της οδηγίας 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (στο εξής και: οδηγία περί διαδικασιών), άρθρο 267 ΣΛΕΕ

Προδικαστικά ερωτήματα

1. Περιλαμβάνονται στα «νέα στοιχεία ή πορίσματα» που «προέκυψαν ή υποβλήθηκαν από τον αιτούντα», κατά το άρθρο 40, παράγραφοι 2 και 3, της οδηγίας 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση

του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιατύπωση) (στο εξής: οδηγία περί διαδικασιών), ακόμη και περιστάσεις οι οποίες υφίσταντο ήδη πριν ολοκληρωθεί με ισχύ δεδικασμένου η προηγούμενη διαδικασία ασύλου;

Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα:

2. Στην περίπτωση που ανακύπτουν νέα στοιχεία ή αποδεικτικά μέσα τα οποία δεν μπορούσαν να προβληθούν κατά την προηγούμενη διαδικασία, χωρίς υπαιτιότητα του αλλοδαπού, αρκεί να παρέχεται στον αιτούντα άσυλο η δυνατότητα να ζητήσει την επανάληψη προηγούμενης διαδικασίας η οποία ολοκληρώθηκε με ισχύ δεδικασμένου;

3. Δύναται η αρμόδια υπηρεσία, όταν ο αιτών άσυλο δεν επικαλέστηκε από δική του υπαιτιότητα, ήδη κατά την προηγούμενη διαδικασία ασύλου, τους νέους λόγους που προβάλλει τώρα για πρώτη φορά, να αρνηθεί την ουσιαστική εξέταση μεταγενέστερης αιτήσεως βάσει διατάξεως του εθνικού δικαίου η οποία αποτυπώνει γενικής ισχύος αρχή της διοικητικής διαδικασίας, μολονότι το κράτος μέλος έχει μεταφέρει πλημμελώς, λόγω μη θεσπίσεως ειδικών διατάξεων, το άρθρο 40, παράγραφοι 2 και 3, της οδηγίας περί διαδικασιών και, ως εκ τούτου, δεν έχει κάνει ρητώς χρήση της δυνατότητας που παρέχει το άρθρο 40, παράγραφος 4, της οδηγίας περί διαδικασιών να προβλέψει εξαίρεση από την ουσιαστική εξέταση της μεταγενέστερης αιτήσεως;

Παρατιθέμενες διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Οδηγία 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (ανωτέρω και: οδηγία περί διαδικασιών): αιτιολογική σκέψη 36, άρθρα 1, 2, 33 και 40.

Παρατιθέμενες διατάξεις του εθνικού δικαίου

Allgemeines Verwaltungsverfahrensgesetz (AVG) [Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας]: άρθρα 68 και 69.

Verwaltungsgerichtsverfahrensgesetz (VwGVG) [Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας]: άρθρο 32.

Asylgesetz 2005 (AsylG 2005) [νόμος περί ασύλου]: άρθρα 2, 3, 8, 10, 57 και 75.

Fremdenpolizeigesetz 2005 (FPG) [νόμος περί αστυνομίας αλλοδαπών]: άρθρα 52 και 55.

Gesetz über das Verfahren vor dem Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl [νόμος περί των διαδικασιών ενώπιον της ομοσπονδιακής υπηρεσίας για τις υποθέσεις αλλοδαπών και ασύλου](BFA-Verfahrensgesetz [BFA-VG]): άρθρο 9.

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της διαδικασίας

- 1 Ο αναιρεσειών XY, γεννηθείς το έτος 1990, προέρχεται από το Ιράκ. Κατόπιν παράνομης εισόδου στην Αυστρία, υπέβαλε την 18η Ιουλίου 2015 αίτηση διεθνούς προστασίας σύμφωνα με τον AsylG 2005. Στο πλαίσιο της πρώτης ακροάσεώς του από όργανο της κρατικής υπηρεσίας ασφαλείας ανέφερε ότι είναι σίτιης. Είχε δε εξαναγκαστεί από σιιτικές ένοπλες ομάδες να πολεμήσει για αυτές. Δεν ήθελε όμως να πολεμήσει, ούτε να σκοτώσει άλλους ανθρώπους ή να σκοτωθεί ο ίδιος. Πέραν τούτου, η κατάσταση στο Ιράκ είναι πολύ κακή· γίνεται πόλεμος. Επιπλέον ο XY τόνισε ότι αυτός είναι ο «μόνος λόγος φυγής» του.
- 2 Με το από 23ης Μαρτίου 2016 έγγραφό του, ο XY ζήτησε την εξέτασή του κατά τη διαδικασία ασύλου και ισχυρίστηκε, επικαλούμενος προσκομισθέντα έγγραφα, ότι είχε τεθεί υπό κράτηση στην πατρίδα του επί πέντε μήνες. Είχε δε κατηγορηθεί για συμμετοχή σε αξιόποινες πράξεις. Επιπλέον επισήμανε ότι είχε τραυματιστεί το έτος 2008 από πυροβολισμό.
- 3 Ο XY εξετάστηκε από την Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl [ομοσπονδιακή υπηρεσία για τις υποθέσεις αλλοδαπών και ασύλου] την 30ή Μαΐου 2017. Δήλωσε ότι είναι άγαμος και άτεκνος. Γεννήθηκε στη Βαγδάτη όπου και ζούσε πάντοτε. Ο πατέρας και τα αδέρφια του ζούσαν επίσης στη Βαγδάτη· η μητέρα του είχε ήδη αποβιώσει. Ο XY διέμενε με τον πατέρα και τα αδέρφια του.
- 4 Ο XY ανέφερε ως λόγο φυγής του από την πατρίδα του το ότι ο πατέρας του και ο ίδιος είναι σίιτες, ενώ η μητέρα του και οι συγγενείς της σουνίτες. Υπάρχουν δε μεταξύ των συγγενών της μητέρας του «μερικοί άνθρωποι» που ανήκουν σε ακραίες ομάδες. Οι άνθρωποι αυτοί είχαν απειλήσει να εξολοθρεύσουν όλη την οικογένεια, εάν ο XY «έλεγε ο,τιδήποτε για αυτούς».
- 5 Ο XY ερωτήθηκε επανειλημμένα από την Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl αν είχε αναφέρει όλους τους λόγους φυγής του, και απάντησε σε όλες τις περιπτώσεις καταφατικά.
- 6 Μετά από διεξαγωγή περαιτέρω ερευνών, η Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl απέρριψε την αίτηση του XY με απόφαση της 29ης Ιανουαρίου 2018, και δη τόσο ως προς το αίτημα αναγνώρισεως του καθεστώτος του πρόσφυγα κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, του AsylG 2005, όσο και ως προς το αίτημα αναγνώρισεως του καθεστώτος επικουρικής προστασίας κατά το άρθρο 8, παράγραφος 1, του AsylG 2005. Περαιτέρω, δεν χορηγήθηκε στον XY άδεια διαμονής κατά το άρθρο 57 του AsylG 2005, εκδόθηκε εις βάρος του απόφαση επιστροφής (η οποία βασίστηκε στο άρθρο 52, παράγραφος 2, σημείο 2, του FPG, στο άρθρο 10, παράγραφος 1, σημείο 3, του AsylG 2005 και στο άρθρο 9 του BFA-VG) και κρίθηκε σύμφωνα με το άρθρο 52, παράγραφος 9, του FPG ότι είναι επιτρεπτή η απομάκρυνσή του στο Ιράκ. Η προθεσμία για την οικειοθελή επιστροφή του ορίστηκε από την υπηρεσία σύμφωνα με το άρθρο 55, παράγραφοι 1 έως 3, του FPG σε 14 ημέρες από την έναρξη ισχύος της αποφάσεως επιστροφής.

- 7 Η Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl αιτιολόγησε την απόφασή της με το σκεπτικό ότι οι ισχυρισμοί του XY δεν ήταν αξιόπιστοι. Ειδικότερα έκρινε ότι οι ισχυρισμοί αυτοί ήταν αντιφατικοί, ανακόλουθοι και δεν είχαν λογική βάση.
- 8 Ο XY άσκησε ενώπιον του Bundesverwaltungsgericht [ομοσπονδιακού διοικητικού δικαστηρίου, Αυστρία] προσφυγή κατά της απόφασης της Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl, με την οποία αμφισβήτησε την αξιολόγηση των αποδείξεων από τη Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl. Την 23η Ιουλίου 2018 διεξήχθη επ’ ακροατηρίω συζήτηση ενώπιον του Bundesverwaltungsgericht.
- 9 Ο XY δεν προέβαλε νέους λόγους φυγής με το δικόγραφο της προσφυγής του, ούτε κατά την επ’ ακροατηρίω συζήτηση ενώπιον του Bundesverwaltungsgericht.
- 10 Με απόφασή του της 27ης Ιουλίου 2018, το Bundesverwaltungsgericht απέρριψε την προσφυγή του ανααιρεσίοντος ως αβάσιμη.
- 11 Την 4η Δεκεμβρίου 2018, ο XY υπέβαλε νέα αίτηση διεθνούς προστασίας (στο εξής και: μεταγενέστερη αίτηση). Ως νέο λόγο φυγής προέβαλε πλέον ότι ήταν καθ’ όλη τη διάρκεια της ζωής του ομοφυλόφιλος. Ως εκ τούτου φοβόταν στο Ιράκ για τη ζωή του. Στην πρώτη του αίτηση για τη χορήγηση ασύλου είχε αποσιωπήσει αυτόν τον λόγο φυγής, διότι δεν γνώριζε ότι στην Αυστρία επιτρέπεται να ζήσει ως ομοφυλόφιλος. Κατά τους ισχυρισμούς του, το πληροφορήθηκε μόλις τον Ιούνιο του 2018.
- 12 Η Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl, με απόφασή της στις 28 Ιανουαρίου 2019, απέρριψε τη μεταγενέστερη αίτηση τόσο ως προς το αίτημα αναγνώρισεως του καθεστώτος του πρόσφυγα, όσο και ως προς το αίτημα αναγνώρισεως του καθεστώτος επικουρικής προστασίας, λόγω δεδουλευμένου, σύμφωνα με το άρθρο 68, παράγραφος 1, του AVG. Περαιτέρω, δεν χορηγήθηκε στον XY άδεια διαμονής κατά το άρθρο 57 του AsylG 2005, εκδόθηκε εις βάρος του απόφαση επιστροφής (η οποία βασίστηκε στο άρθρο 52, παράγραφος 2, σημείο 2, του FPG, στο άρθρο 10, παράγραφος 1, σημείο 3, του AsylG 2005 και στο άρθρο 9 του BFA-VG) και απαγόρευση εισόδου διάρκειας δύο ετών σύμφωνα με το άρθρο 53, παράγραφοι 1 και 2, του FPG, και κρίθηκε επίσης σύμφωνα με το άρθρο 52, παράγραφος 9, του FPG ότι είναι επιτρεπτή η απομάκρυνσή του στο Ιράκ. Δεν του δόθηκε προθεσμία οικειοθελούς επιστροφής κατά το άρθρο 55, παράγραφος 1a, του FPG.
- 13 Ο XY άσκησε προσφυγή ενώπιον του Bundesverwaltungsgericht κατά της αποφάσεως της Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl.
- 14 Με απόφασή του της 18ης Μαρτίου 2019, το Bundesverwaltungsgericht δέχθηκε την προσφυγή καθ’ ο μέρος της στρεφόταν κατά της εκδόσεως απαγορεύσεως εισόδου. Κατά τα λοιπά απέρριψε την προσφυγή ως αβάσιμη.
- 15 Κατά της ανωτέρω αποφάσεως, ο XY άσκησε αναίρεση ενώπιον του Verwaltungsgerichtshof [Ανώτατου Διοικητικού Δικαστηρίου, Αυστρία]. Στο

πλαίσιο της αναιρετικής διαδικασίας υποβάλλεται η παρούσα αίτηση προδικαστικής αποφάσεως.

Κυριότερα επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 16 Η Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl αιτιολόγησε την απόρριψη της μεταγενέστερης αιτήσεως με το σκεπτικό ότι ο νέος λόγος φυγής που προβλήθηκε δεν ήταν αξιόπιστος. Δεδομένου ότι δεν υπήρξε μεταβολή των κρίσιμων πραγματικών περιστατικών, η έκδοση νέας αποφάσεως επί της ουσίας βάσει της μεταγενέστερης αιτήσεως προσέκρουε, κατά την ως άνω αρχή, στο δεδουλευμένο της αποφάσεως που είχε εκδοθεί στο πλαίσιο της πρώτης διαδικασίας ασύλου. Ως εκ τούτου, η μεταγενέστερη αίτηση έπρεπε να απορριφθεί λόγω δεδουλευμένου (*res iudicata*).
- 17 Το Bundesverwaltungsgericht συντάχθηκε κατ' ουσίαν με την ανωτέρω άποψη.
- 18 Ο XY ισχυρίζεται ότι το νέο δεδομένο δεν είναι η ομοφυλοφιλία του, αλλά η δυνατότητα που έχει πλέον να την εκφράσει. Περαιτέρω υποστηρίζει ότι ο ισχυρισμός που προβάλλει ότι κατέστη δυνατό να εκφράσει την ομοφυλοφιλία του μόνο λόγω του «coming-out» του είναι «σε κάθε περίπτωση» αξιόπιστος, διότι συνάδει με τα διδάγματα της κοινής πείρας. Αλλά ακόμη και αν δεν μπορεί πλέον να προβάλει παραδεκτά την ομοφυλοφιλία του κατά το αυστριακό δίκαιο, σε κάθε περίπτωση αυτό επιτρέπεται κατά την οδηγία 2013/32. Πέραν τούτου, το Bundesverwaltungsgericht όφειλε να λάβει υπόψη την ομοφυλοφιλία του τουλάχιστον για να κρίνει αν συντρέχει λόγος απαγορεύσεως της επαναπροωθήσεως.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

- 19 Στην προκειμένη υπόθεση, κρίσιμο στο πλαίσιο του **πρώτου ερωτήματος** είναι να διευκρινιστεί πώς πρέπει να ερμηνευθεί η φράση του άρθρου 40, παράγραφοι 2 και 3, της οδηγίας 2013/32 «προέκυψαν ή υποβλήθηκαν από τον αιτούντα νέα στοιχεία ή πορίσματα». Ερωτάται αν η φράση αυτή έχει την έννοια ότι περιλαμβάνει και περιπτώσεις οι οποίες υφίσταντο ήδη πριν αποκτήσει ισχύ δεδουλευμένου η απόφαση που εκδόθηκε επί της αρχικής αιτήσεως διεθνούς προστασίας.
- 20 Η ευρεία διατύπωση και η συστηματική ερμηνεία συνηγορούν υπέρ αυτής της εκδοχής. Εντούτοις, η εκδοχή αυτή αποκλίνει από την αρχή του δεδουλευμένου (*res iudicata*) που διαλαμβάνεται στην αιτιολογική σκέψη 36 της οδηγίας 2013/32, τουλάχιστον αν τεθεί ως βάση η αυστριακή ερμηνεία της αρχής αυτής. Ενδέχεται, επομένως, η αρχή αυτή να πρέπει να ερμηνευθεί με διαφορετικό τρόπο στο πλαίσιο της οδηγίας 2013/32.
- 21 Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο θα ήθελε με το **δεύτερο ερώτημα** να πληροφορηθεί, αν για τους

σκοπούς της οδηγίας 2013/32 αρκεί το γεγονός ότι ο αιτών άσυλο διατηρεί τη δυνατότητα επαναλήψεως της προηγούμενης διαδικασίας ή αν πρέπει να διεξαχθεί νέα διαδικασία για τη μεταγενέστερη αίτηση.

- 22 Θα μπορούσαν να υποστηριχθούν και οι δύο απόψεις. Υπέρ της πρώτης συνηγορεί η σπουδαιότητα του δικαιοῦ θεσμού του δεδουλευμένου, ὡπως προκύπτει ἀπὸ τὴν αιτιολογική σκέψη 36 τῆς οδηγίας 2013/32. Υπέρ τῆς δευτέρας συνηγορεί ἡ διατύπωση τοῦ ἀρθροῦ 40, παράγραφος 3, κατὰ τὴν ὁποία σε περίπτωση νέων στοιχείων ἢ πορισμάτων «ἡ αίτηση ἐξετάζεται περαιτέρω σύμφωνα με τὸ κεφάλαιο II».
- 23 Ομοίως στὴν περίπτωση καταφατικῆς ἀπαντήσεως στο πρώτο ἐρώτημα, τὸ αἰτοῦν δικαστήριο θα ἠθέλε με τὸ **τρίτο ἐρώτημα** να πληροφορηθεῖ, ἀν μπορεῖ να ἀποκλειστεῖ ἡ ουσιαστικὴ ἐξέταση μεταγενέστερης αἰτήσεως αἰτούντος ἄσυλο ὁ ὁποῖος ἀπὸ δική του υπαιτιότητα δεν προέβαλε ἤδη κατὰ τὴν πρώτη διαδικασία τοὺς νέους λόγους, μολονότι τὸ ἀρθρο 40 τῆς οδηγίας 2013/32 ἔχει μεταφερθεῖ πλημμελῶς στο εθνικὸ δίκαιο.
- 24 Συναφῶς πρέπει να διευκρινιστεῖ ἀν τὰ κράτη μέλη οφείλουν να θεσπίσουν, γιὰ τὴ μεταφορά τοῦ ἀρθροῦ 40, παράγραφος 4, τῆς οδηγίας 2013/32 στὴν εθνικὴ ἔννομη τάξη, ρητὴ ἐξαίρεση ἀπὸ τὴν ουσιαστικὴ ἐξέταση μεταγενέστερων αἰτήσεων ἢ ἀν τὸ εθνικὸ δίκαιο μπορεῖ να ἐρμηνευθεῖ κατὰ τρόπο σύμφωνο πρὸς τὸ δίκαιο τῆς Ἐνωσης.